

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Α' Πανεπιστημιακή Κλινική Δερματικών & Αφροδισίων Νόσων
Νοσοκομείο «Ανδρέας Συγγρός»

ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΣ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ

Άννα Τάγκα
Δερματολόγος-Αφροδισιολόγος
Διευθύντρια ΕΣΥ
Α' Πανεπιστημιακή Κλινική Αφροδισίων &
Δερματικών Νόσων Νοσοκομείο «Α. Συγγρός»

Ορισμός - Ταξινόμηση Δερματίτιδας

Ταξινόμηση δερματίτιδας:

• Εξωγενείς

- Αλλεργική δερματίτιδα εξ' επαφής
- Ερεθιστική ή τοξική εξ' επαφής
- Φωτοτοξική
- Φωτοαλλεργική
- Κνίδωση εξ επαφής
- Δερματίτιδα εξ' επαφής πρωτεϊνών
- Λοιμώδης δερματίτιδα εξ' επαφής

Ενδογενείς

- Ατοπική δερματίτιδα
- Σμηγματορροϊκή δερματίτιδα
- Νομισματοειδής δερματίτιδα
- Δυσιδρωσικό έκζεμα
- Επιδερμιδίτιδα
- Εντοπισμένη Νευροδερματίτιδα

• Διάφοροι τύποι

- Αστεατωτικό έκζεμα
- Δερματίτιδα από στάση

Εξ επαφής Δερματίτιδα-εξωγενής δερματίτιδα

Table 1 | Overview of the types of contact dermatitis

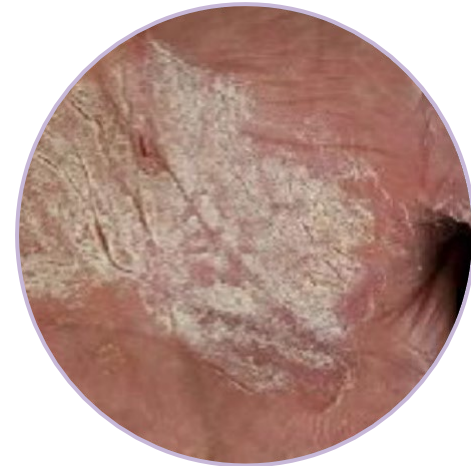
Type of contact dermatitis	Primary immunological mechanisms	Examples of culprits	Evaluation technique examples
Allergic ^a	Type IV hypersensitivity reaction	Metals, fragrances, preservatives, dyes, adhesives, topical medications (for example, antibiotics), rubber accelerators and antioxidants	Patch testing, repeat open application test/use test
Photoallergic	Type IV hypersensitivity reaction; requires light exposure (primarily on the ultraviolet A spectrum)	Chemical sunscreens, NSAIDs, fragrances	Photopatch testing
Irritant	Direct cellular damage	Soaps and detergents, water, acids, alkalis, adhesives, solvents, oils	No routine testing available; it is a diagnosis of exclusion
Photoirritant (also called phototoxic)	Direct cellular damage; requires light exposure (primarily on the ultraviolet A spectrum)	Plants and fruits, medications	No routine testing available
Protein	Type I and type IV hypersensitivity reactions	High-molecular-weight proteins, especially food proteins such as in vegetables ³⁷³ , spices ³⁷⁴ , animal protein ^{375,376} , wheat and milk ^{378,379} ; other substances include enzymes ³⁸⁰ and latex and cross-reactivity has been described between several protein sources ³⁸²	Short-term occluded patch testing (may be done on finger or palm), prick-prick testing, skin-prick testing

allergic contact dermatitis (ACD), airborne ACD, systemic ACD, photoallergic contact dermatitis (PACD), protein contact dermatitis (PCD) and irritant contact dermatitis (ICD)

Εξ επαφής	Μηχανισμός πρωτ/νης	Αλλεργιογόνα	Έλεγχος
Αλλεργική-αλλεργική επαφής δερματίτιδα (ACD)	Τύπου IV υπερευθαισθησια	Μεταλλα, αρωματα, συντηρητικά, βαφές, εκδοχα, φαρμακα, ελαστικά-αντιοξειδωτικά	Patch test, ROAT, use test
Φωτο-αλλεργική - photoallergic επαφής δερματίτιδα (PACD)	Τύπου IV υπερευθαισθησια, επίδραση UV	Χημικά αντιηλιακα, NSAIDs, αρωματα	Photopatch test
Ερεθιστική - irritant επαφής δερματίτιδα (ICD)	Άμεση κυτταροτοξικότα	Νερό,σάπωνες, καθαριστικά, οξέα, αλκάλεια, διαλυτικά, έλαια, κόλλες.	Δεν υπάρχει ειδικός έλεγχος, διάγνωση εξ αποκλεισμού νοσημάτων διαφ/σης
Φωτο-ερεθιστική-phototoxic επαφής δερματίτιδα	Άμεση κυτταροτοξικότα με επίδραση UV, κυρίως UVA	Φυτά, φρούτα, φάρμακα.	Δεν υπάρχει ειδικός έλεγχος
Εκ πρωτεϊνών - protein επαφής δερματίτιδα (PCD)	Τύπου I και IV υπερευθαισθησια	Πρωτείνες υψηλού μοριακού βάρους όπως τρόφιμα, ένζυμα, ελαστικά	Prick test

ΟΡΙΣΜΟΣ-ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑΣ/ΕΚΖΕΜΑΤΟΣ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ

- ΟΡΙΣΜΟΣ Δερματίτιδα εξ επαφής: φλεγμονή του δέρματος μετά από επαφή με εξωτερικούς παράγοντες
- Διακρίνουμε συχνότερα την ερεθιστική(τοξική) εξ επαφής και την αλλεργική εξ επαφής . Σπανιότερες φωτο-τοξική, φωτο-αλλεργική, εκ πρωτεϊνών.
- ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ : Εξωγενείς (ενίοτε συνεισφέρουν και ενδογενείς παράγοντες όπως ατοπία)
- ΜΟΡΦΟΛΟΛΟΓΙΑ :Οξύ/υποξυ/χρόνιο (φυσαλιδώδεις, ερυθματολεπιδώδεις, ρωγμώδεις, υπερκερατωσικές, διαβρωτικές βλάβες)
- ΕΝΤΟΠΙΣΗ :ανω και κάτω ακρα (πάσχει συχνά ραχιαία επιφάνεια, παλαμιαία, δάκτυλα, μεσοδακτύλια, ράχες δακτύλων/ fingertrip), τράχηλος, Κεφαλή, κορμός (κοιλιακή χώρα, μασχάλες) , γεν.όργανα
- ΒΑΡΥΤΗΤΑ ήπια, μέτρια, σοβαρή μορφή

ΟΡΙΣΜΟΣ-ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑΣ/ΕΚΖΕΜΑΤΟΣ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ

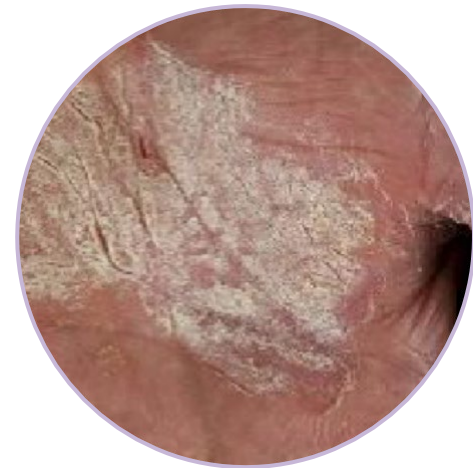
Συχνό νόσημα

Οι όροι έκζεμα και δερματίτιδα ταυτίζονται

Διακρίνεται σε οξύ, υποξυ και χρόνιο

Ως χρόνιο (αναφέρεται ως το έκζεμα χειρών διάρκειας > των 3 μηνών)

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ: Χαρακτηρίζεται από ερύθημα, οίδημα, φυσαλίδες (οξύ), υπερκεράτωση - ρωγμές (χρόνιο) ή συνδυασμό των παραπάνω (υποξεία εικόνα)

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ- πρωτοπαθείς/δευτεροπαθείς βλάβες

Οξεία φάση

- Ερυθρότητα
- Οίδημα
- Φυσαλίδες
- Ορορροή

Υποξεία φάση

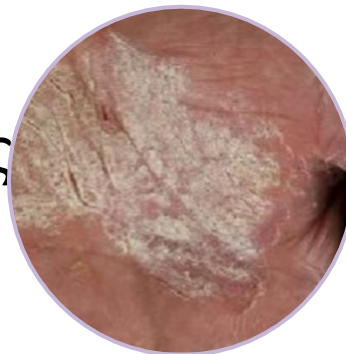
- Ερυθρότητα
- Εφελκίδες
- Απολέπιση

Χρόνια φάση

- Πάχυνση επιδερμίδας
- Μελάγχρωση
- Λειχηνοποίηση

Άλγος,
Κνησμός

Κνησμός

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

- ερύθημα
- οίδημα
- φυσαλίδες/πομφόλυγες
- εξίδρωμα
- κνησμός
- πόνος

ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

- σπογγίωση
- ενδοεπιδερμικές φυσαλίδες

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

- πάχυνση
- λειχηνοποίηση
- απολέπιση, μελάγχρωση
- κνησμός

ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

- υπερκεράτωση
- παρακεράτωση
- ακάνθωση

Επιδημιολογία-Δείκτες ποιότητας ζωής

Εξ επαφής δερματίτιδα-επιδημιολογία

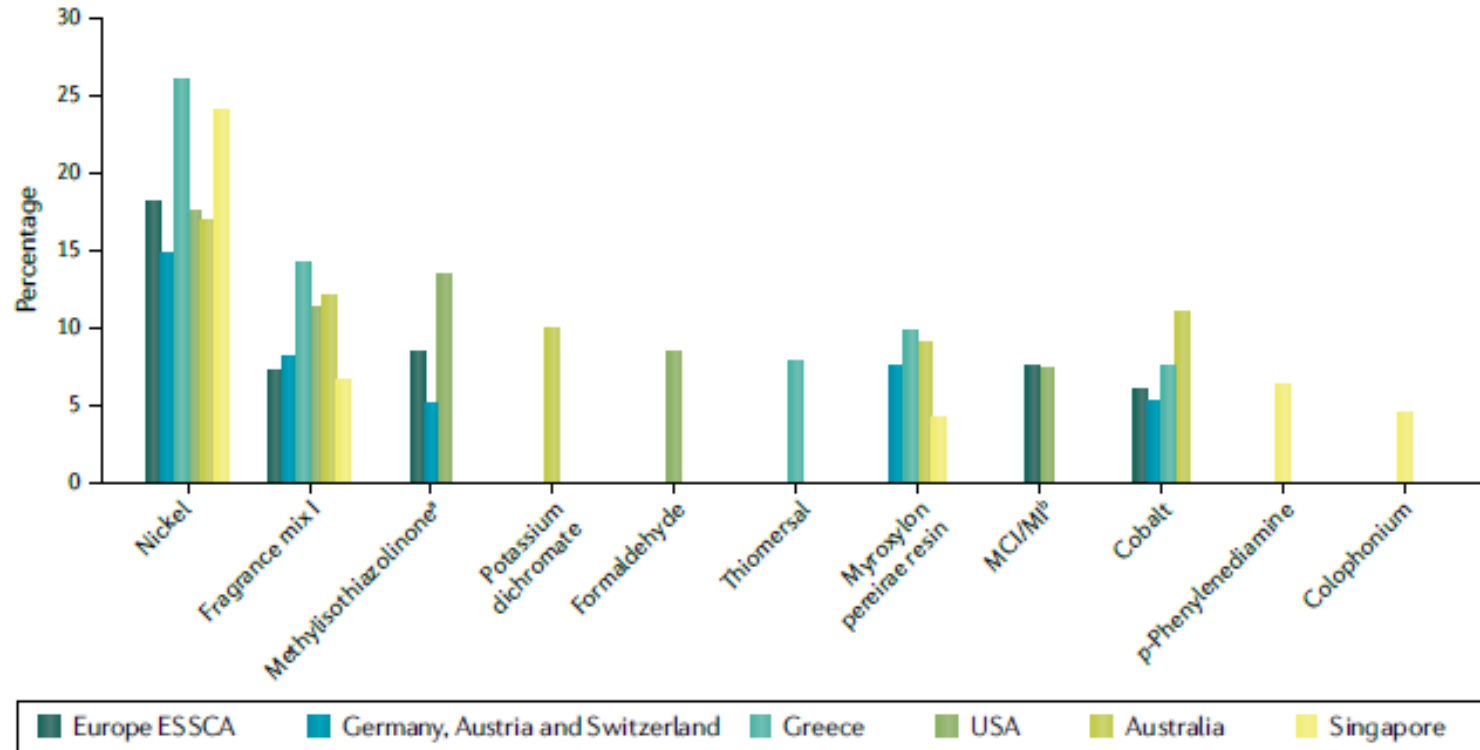
Συχνότητα: καταγράφονται 9-12% των επισκέψεων στα
δερματολογικά ιατρεία

Ερεθιστική ΔΕ (80%)

Αλλεργική ΔΕ (20%)

Φύλο: Γ>Α

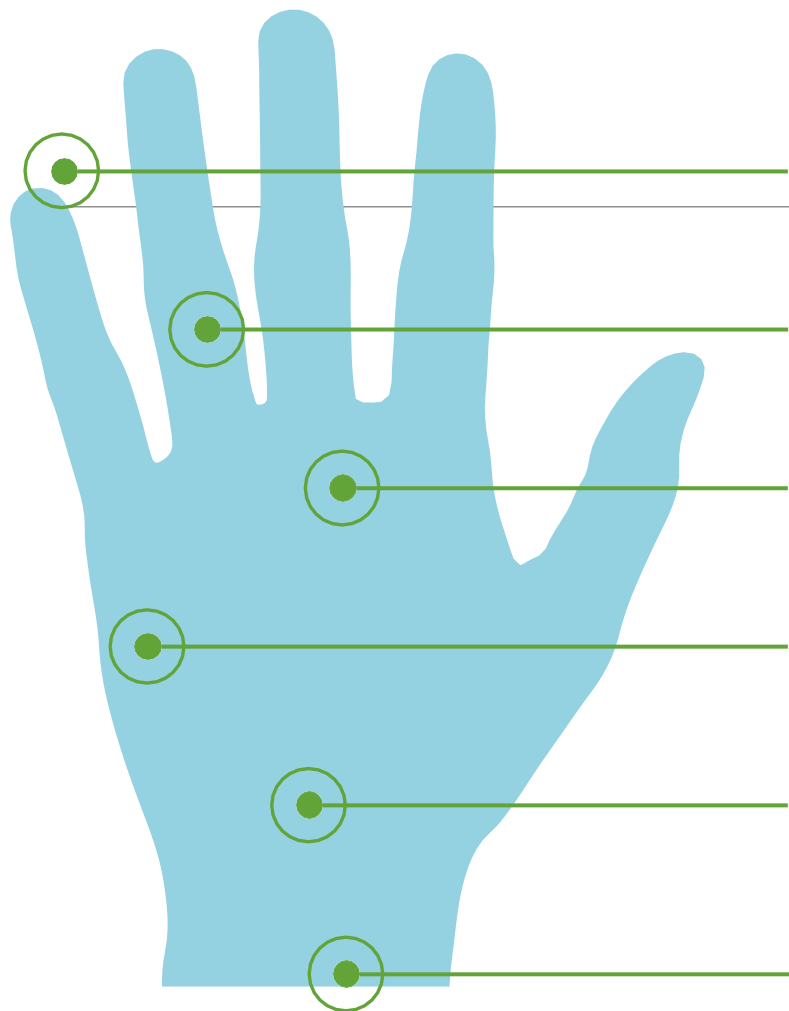
(Νέες γυναίκες είναι συχνότερα ευαισθητοποιημένες στο νικέλιο)

- Top sensitizers in various regions worldwide. Prevalence of the most common allergens among various locations.
- Nickel is the most commonly identified contact allergen worldwide, followed by methylisothiazolinone or fragrance mix I, depending on the region.
- The presented data is based on studies from Europe (12 countries, time period 2013–2014), Germany, Austria and Switzerland (2007–2018)383, Greece (2014–2016)384, North America (2015–2016)4, Australia(2001–2010)48 and Singapore (2009–2013)385.
- aCombined average of percentage of patients sensitized to methylisothiazolinone 0.02%, 0.05% or 0.2%. bCombined average of percentage of patients sensitized to methylchloroisothiazolinone/methylisothiazolinone (MCI/MI) 0.01% or 0.02%. ESSCA, European Surveillance System on Contact Allergies.

- Scheinman P. et al. Nature reviews 2021
- Uter, W. et al. European Surveillance System on Contact Allergies (ESSCA): results with the European baseline series, 2013/14. J. Eur. Acad. Dermatol. Venereol. 31, 1516–1525 (2017).
- Uter, W., Gefeller, O., Mahler, V. & Geier, J. Trends and current spectrum of contact allergy in Central Europe: results of the information network of departments of dermatology (IVDK) 2007–2018. Br. J. Dermatol. 183, 857–865 (2020).
- Tagka, A. et al. Prevalence of contact dermatitis in the Greek population: a retrospective observational study. Contact Dermatitis 81, 460–462 (2019).
- Ochi, H., Cheng, S. W., Leow, Y. H. & Goon, A. T. Contact allergy trends in Singapore - a retrospective study of patch test data from 2009 to 2013. Contact Dermatitis 76, 49–50 (2017).
- Toholka, R. et al. The first Australian Baseline Series: Recommendations for patch testing in suspected contact dermatitis. Australas. J. Dermatol. 56, 107–115 (2015).

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Επίπτωση εμφάνισης ΧΕ **~5.5 περιπτώσεις** ανά 1000 άτομα / έτος (range 3.3–8.8)¹

Ο ετήσιος επιπολασμός του ΧΕ : έως **10%** στο γενικό πληθυσμό ²

5–7% των ασθενών με ΧΕ πάσχουν από Σοβαρό,Χρόνιο έκζεμα χεριών³

2–4% των ασθενών με ΧΕ είναι ανθεκτικοί στην τοπική θεραπεία ³

Η επίδραση του ΧΕ μπορεί να είναι εκτενής και να επηρεάζει **όλες τις πτυχές** της καθημερινότητας των ασθενών ⁴

Οι γυναίκες νοσοούν συχνότερα από τους άνδρες

1. Jurado-Palomo J, et al. *Epidemiology of contact dermatitis*. In: Ro RS, editor. *Contact Dermatitis*. Rijeka, Croatia: InTech; 2011. pp. 1–19; 2. Thyssen JP, et al. *Contact Dermatitis* 2010;62:75–87; 3. Diepgen TL, et al. *Contact Dermatitis* 2007;57:203–10; 4. Ahmed A, et al. *Clin Exp Dermatol*. 2015;40:495–501.

Τα χέρια έχουν κοινωνική και συναισθηματική αξία στην καθημερινότητα

Σημαντικό
αισθητήριο
όργανο

Κομμάτι
της
ταυτότητας
μας

Τα χέρια είναι

Η πρώτη
επαφή

Επικοινωνιακό
μέσο

Το έκζεμα χεριών επηρεάζει την εργασία

Η επίπτωση του εκζέματος χεριός σχετιζόμενο με την εργασία είναι

0.7–1.5 περιστατικά ανά 1,000 εργαζομένους ανά έτος.

Η επίπτωση παρουσιάζεται υψηλότερη σε **επαγγέλματα** όπως **κομμωτές, απασχολούμενοι στην εστίαση και καθαριότητα, υγειονομικοί.**

12% των ασθενών έκζεμα χεριών καταγράφουν απουσία από την εργασία τους τουλάχιστον **5 συνεχείς εβδομάδες**

8% των ασθενών αναγκάστηκαν να αλλάξουν εργασία ως αποτέλεσμα της εμφάνισης εκζέματος χεριός²

1. Diepgen TL. *Int'l Arch Occ Env Health* 2003;76:331–8; 2. Thyssen JP, et al. *Contact Dermatitis* 2010;62:75–87; 3. Coenraads PJ. *N Engl J Med* 2012;367:1829–37; 4. <http://www.nationaleczema.org/living-with-eczema/hand-eczema>; 5. Diepgen TL, et al. *Br J Dermatol.* 2009;160:353–8.

Παθοφυσιολογία- Δερματίτιδα εξ επαφης

Παθοφυσιολογία-Δερματίτιδα εξ επαφης

Ερεθιστικές ιδιότητες
Μη ειδική ανοσία

Χημική τοξικότητα
Κυτταρική ενεργοποίηση
εγγενούς ανοσίας

Φλεγμονή εξαρτωμενη
από χαρακτηριστικά
έκθεσης (χημικές
ιδιότητες, δοσολογία)

Χημικές ουσίες

Νεκρωση, απόπτωση

Εκλυση κυτταροκινών

Φλεγμονώδης διήθηση

Αλλεργική ευαισθητοποίηση
Ειδική ανοσία

Ενεργοποίηση CD 8 T
κυτταροτοξικών λεμφοκυττάρων
ενάντια κερατινοκυττάρων
(perforin)

Φλεγμονή από το χημικό μεσω
ενεργοποίησης ειδικών T
λεμφοκυττάρων
(επιβραδυνομένου τυπου IV
Gell k Coombs)

Ερεθιστική (τοξική) Δερματίτιδ̄ εξ επαφης (Ε.Δ.Ε)

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Οι **κλινικές εκδηλώσεις** της ερεθιστικής δερματίτιδας εξ' επαφής (ΕΔΕ) κυμαίνονται από ήπια ξηρότητα του δέρματος και ερύθημα έως οξεία ή χρόνια εκζεματική δερματίτιδα ή ακόμη και νέκρωση του δέρματος (χημικό έγκαυμα).

Ο τύπος του δέρματος, η απόκριση, η φύση του ερεθιστικού και το πρότυπο έκθεσης καθορίζουν διάφορες κλινικές παραλλαγές. Ωστόσο, η **οξεία και η χρόνια ΕΔΕ** είναι οι πιο κοινές μορφές που συναντώνται στην κλινική πράξη.

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) –ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- ❑ Συχνότητα 1-10%
- ❑ Στο σύνολο της εξ επαφης δερματίτιδος το 70-80% αφορά ερεθιστική δερματίτιδα
- ❑ Ενήλικες : ♀2 : ♂1
- ❑ Παιδιά : Παρατηρείται συχνά η«δερματίτιδα των σπαργάνων» στα βρέφη και στα νήπια, καθώς και στα ατοπικά παιδιά

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε)-παράγοντες πρόκλησης

Αίτια χρόνιας ΕΔΕ

- Μηχανική τριβή
- Υγρό περιβάλλον
- Χημικές ουσίες: απορρυπαντικά, αντισηπτικά, σάπωνες, διαλύτες
- Βιολογικές ουσίες: σάλιο, ούρα, κόπρανα
- Τροφές
- Ακτινοβολία

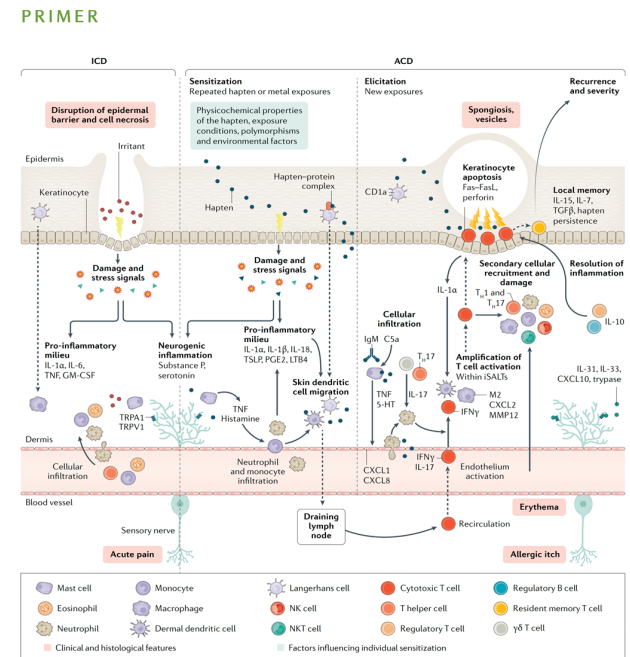
Contact Dermatitis 5th edition

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) - ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ

Είναι η κλινική απάντηση του δέρματος σε ποικιλία εξωτερικών παραγόντων και δημιουργία κλινική εικόνα οξείας, υποξείας ή χρόνιας δερματίτιδος

Μηχανισμοί στην ανάπτυξη ερεθιστικής δερματίτιδας εξ' επαφής

- Διατάραξη του επιδερμικού φραγμού
- Βλάβη των κυτταρικών μεμβρανών των κερατινοκυττάρων
- Κυτταροτοξική επίδραση στα κερατινοκύτταρα
- Απελευθέρωση κυτταροκινών από τα κερατινοκύτταρα
- Ενεργοποίηση εγγενούς ανοσίας

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) - ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ

- Η διατάραξη του επιδερμικού φραγμού οδηγεί σε αυξημένη διαπερατότητα του δέρματος και διαδερμική απώλεια
- Έναρξη μηχανισμών που σχετίζονται με απελευθέρωση ROS (reactive oxygen species), ATP και DAMPs (damage- associated molecular patterns) και ενεργοποίηση της εγγενούς ανοσίας.
- Η διαταραχή (οξεία) του επιδερμικού φραγμού προκαλεί την απελευθέρωση κυτοκινών, όπως η IL-1-a, IL-1-b, IL-6 και TNFα ακόμη και λίγα λεπτά από την έκθεση σε επιφανειοδραστικούς παράγοντες (π.χ. θειικό νάτριο), οπότε έχουμε την απελευθέρωση προφλεγμονωδών χημειοκινών (π.χ. CCL20, CCL21 και CXCL8). Στη συνέχεια προσελκύονται μονοπύρρηνα και πολυμορφοπύρρηνα
- Κατάληξη η καταστροφή της επιδερμίδας, ανεύρεση σπογγείωσης, ανίχνευση ερυθήματος, διήθησης, καύσους/άλγους και χαρακτηριστικού εξανθήματος

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Κλινική εικόνα ΕΔΕ

Κλινικοί υπότυποι:

1. Υποκειμενικές αντιδράσεις σε ερεθιστικές ουσίες «stinging» (άμεσος και επιβραδυνόμενος τύπος)
2. Ερεθιστική αντίδραση
3. Οξεία ΕΔΕ
4. Αθροιστική ή χρόνια ΕΔΕ
5. Άλλοι τύποι ΕΔΕ
 - ι. Φλυκταινώδης και ακμοειδής ΕΔΕ
 - ιι. Μηχανικά προκαλούμενη ΕΔΕ

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

ΜΗ ΦΛΕΓΜΟΝΩΔΗΣ ΕΡΕΘΙΣΜΟΣ

- ❑ Αποτελεί υποκλινική κατάσταση (λίγο πριν εκδηλωθεί η ΕΔΕ ή λίγο μετά την κλινική ίαση αυτής)
- ❑ Κλινικά το δέρμα φαίνεται υγιές δεν έχει αποκατασταθεί η λειτουργική δράση του επιδερμικού φραγμού
- ❑ Εύκολη και γρήγορη υποτροπή ή εμφάνιση της ΕΔΕ σε περίπτωση επαφής με ήπια καθαριστικά

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Υποκειμενικές αντιδράσεις σε ερεθιστικές ουσίες «stinging» (άμεσος και επιβραδυνόμενος τύπος)

- ❑ Υποκειμενικές αντιδράσεις σε ερεθιστικές ουσίες (ερεθιστικότητα αισθητικών νευρικών απολήξεων)
- ❑ Υποκειμενικό αίσθημα νυγμού, κνησμού ή καύσου χωρίς αντικειμενικά ευρήματα
- ❑ Συμβαίνει συνήθως σε γυναίκες μέσης ηλικίας μετά από επαφή με καλλυντικά που περιέχουν γαλακτικό ή σορβικό οξύ

Immediate stinging potential

Chloroform

Methanol

Hydrochloric acid

Retinoic acid

Delayed stinging potential Weak:

Aluminum chloride

Benzene

Phenol

Phosphoric acid

Resorcinol

Salicylic acid

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Ερεθιστική αντίδραση

- Ήπιο ερύθημα
- Απολέπιση και σπάνια ξηρότητα και διαβρώσεις
- Υποχωρεί άμεσα μετά την απομάκρυνση του ερεθιστικού παράγοντα
- Είναι συχνή σε επαγγελματίες με «υγρή» εργασία, στις νέες μητέρες, σε καθαριστές κ.α.
- Συνήθως εμφανίζεται σε περιοχές απόφραξης και μπορεί να οδηγήσει σε χρόνια αθροιστική δερματίτιδα

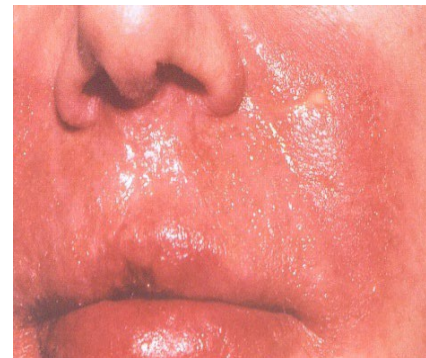

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Οξεία ερεθιστική δερματίτιδα

Ευρύ φάσμα κλινικων εκδηλώσεων :

- Ερύθημα, οίδημα, φυσαλίδες, ορορροή στο σημείο επαφής, πόνος-κνησμός
- (Έκθεση σε ισχυρά ερεθιστικά για ικανό χρόνο-σοβαρή εκτεταμένη βλάβη)
- Επώδυνο** ερύθημα, οίδημα, φυσαλλίδα/πομφόλυγα
- Ερύθρωση, ξηρότητα με ήπιο κνησμό στην **υποξεία φάση**

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Οξεία επιβραδυνομένη ερεθιστική δερματίτιδα

- Εντός 8-24h μετά την επαφή
- Συνήθως από ορισμένα τοπικά φάρμακα (ποδοφυλλίνη, ισοτρετινοΐνη, ανθραλίνη)

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Χρόνια Ερεθιστική Δερματίτιδα

- Αποτέλεσμα επαναλαμβανόμενων συχνών επαφών με ήπια ερεθιστικά, για μεγάλο χρόνο.
- Η ατοπία προδιαθέτει στην εμφάνιση και χρονιότητα
- Μεγάλης διάρκειας, παρά την απομάκρυνση απο την αρχική αιτία.
- Ξηρότητα, ερύθημα, διήθηση, απολέπιση κατά τόπους λίγες φυσαλλίδες
- Εντόπιση κυρίως στα χέρια

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Χρόνια Ερεθιστική Δερματίτιδα

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Τραυματική ερεθιστική δερματίτιδα

Ερύθημα

Φυσαλίδες ή βλατίδες

Απολέπιση

Πιο αργή έναρξη μετά από πληγή, έγκαυμα ή οξεία ΕΔΕ

Ερεθισμός τριβής

Λειχηνοποίηση

Υπερκεράτωση

Εμφανίζεται μετά από επαναλαμβανόμενους μικροτραυματισμούς

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Ακνεϊκή μορφή

- Σπάνια
- Βλατίδες
- Διάσπαρτα φλυκταινίδια
- Συνήθως εμφανίζεται μετά από επαφή με πίσσα, λάδια, ασφαλτο, χλωριούχα, γράσο

Ερεθιστική Δερματίτις (Ε.Δ.Ε) -ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Αστεατωτικό ερεθιστικό έκζεμα

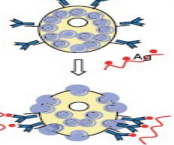
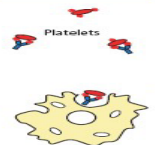
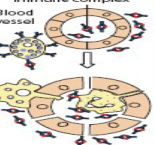
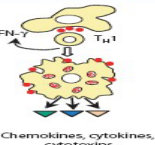
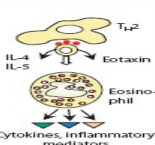
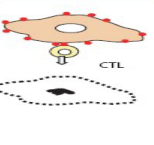
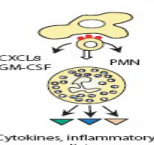
- Ερύθημα
- Κνησμός
- Ξηρότητα
- Ρωγμές
- Συνήθως εμφανίζεται σε ηλικιωμένες γυναίκες τους χειμερινούς μήνες

Αλλεργική Δερματίτιδα εξ επαφής (ΑΔΕ)

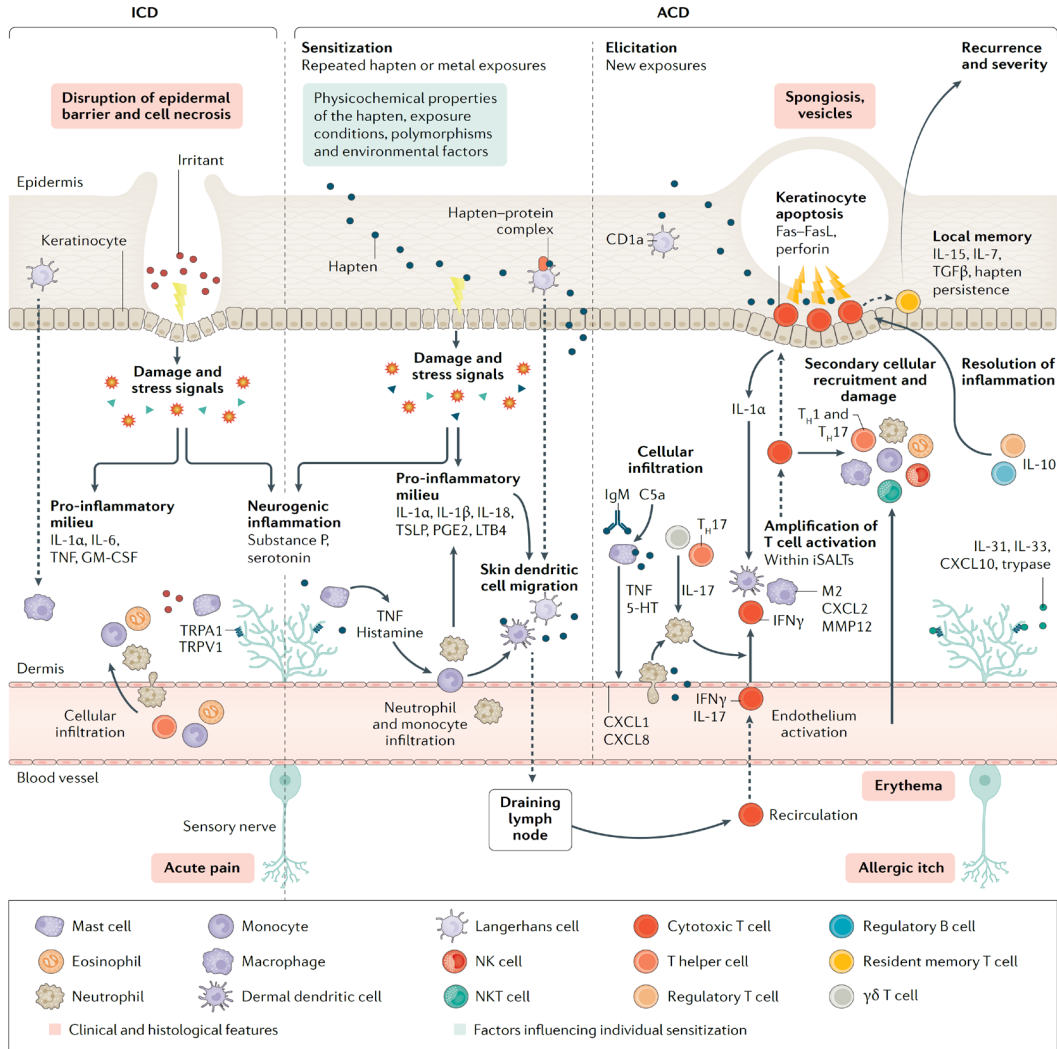
Παθοφυσιολογία Εξ επαφής Δερματίτιδας(ACD).

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΩΝ ΥΠΕΡΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ: κατὰ GELL-COOMBS

	Type I	Type II	Type III	Type IVa	Type IVb	Type IVc	Type IVd
Immune reactant	IgE	IgG	IgG	IFN- γ , TNF- α (T _H 1 cells)	IL-5, IL-4/IL-13 (T _H 2 cells)	Perforin/ granzyme B (CTL)	CXCL8, GM-CSF (T cells)
Antigen	Soluble antigen	Cell- or matrix-associated antigen	Soluble antigen	Antigen presented by cells or direct T-cell stimulation	Antigen presented by cells or direct T-cell stimulation	Cell-associated antigen or direct T-cell stimulation	Soluble antigen presented by cells or direct T-cell stimulation
Effector	Mast cell activation 	FcR+ cells (phagocytes, NK cells) 	FcR+ cells Complement 	Macrophage activation 	Eosinophils 	T cells 	Neutrophils
Example of hypersensitivity reaction	Allergic rhinitis, asthma, systemic anaphylaxis	Hemolytic anemia, thrombocytopenia (e.g., penicillin)	Serum sickness, Arthus reaction	Tuberculin reaction, contact dermatitis (with IVc)	Chronic asthma, chronic allergic rhinitis, Maculopapular exanthema with eosinophilia	Contact dermatitis, Maculopapular and bullous exanthema, Hepatitis	AGEP, Behçet's disease

Αντίδραση	Type I - Αμεση	Type II -Κυτ/ξική	Type III -Κυτ/ξική ανοσοσυμπλεγμάτα	Type V a	Type IV b	Type IV c	Type IV d
Κλινική κατάταξη	Άσθμα, αλλεργική ρινίτιδα, Αναφυλαξία, Κνίδωση	Αιμολυτική Αναιμία, Anaemia, cytopenia, thrombocytopenia	Vasculitis, lymphadenopathy, fever, arthropathy, rashes, serum sickness	Αντίδραση φυματινής, Δερματίτιδα εξ επαφής	Άσθμα, αλλεργική ρινίτιδα, Ιλαροειδές, κηλιδοβλατιδώδη εξανθήματα με ηωσινοφιλία	Δερματίτιδα εξ επαφής, κηλιδοβλατιδώδη / πομφολυγώδη εξανθήματα, ηπατίτιδα	Pustular exanthemata, Bechcet
Μηχανισμός	IgE	IgG/IgM Συμπλήρωμα	IgG/IgM Συμπλήρωμα	T Λεμφοκύτταρα	T Λεμφοκύτταρα	T Λεμφοκύτταρα	T Λεμφοκύτταρα
Έλεγχος	Skin testing (Prick, Intradermal), Specific IgE Drug, provocation	C3, C4, ANA, ANCA, LFT, U&E, histology, CXR	FBC/Coombs Test	Patch tests	Patch tests	Patch tests	Patch tests

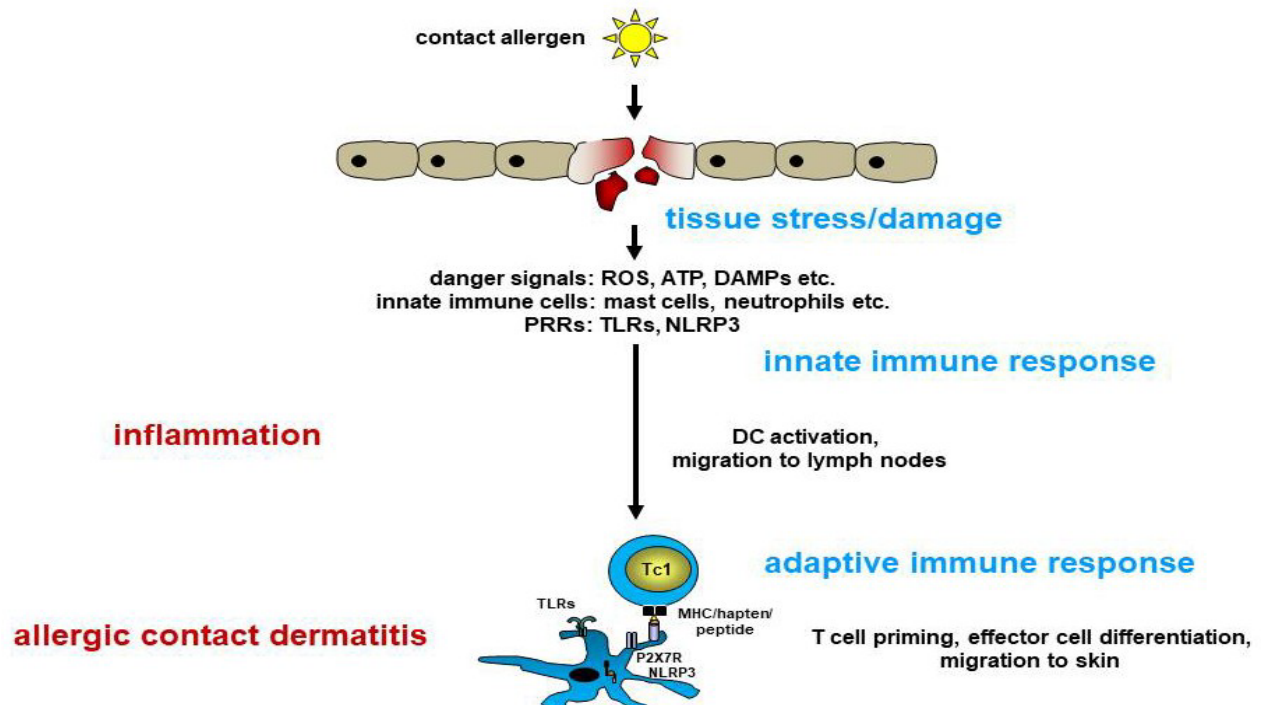
Παθοφυσιολογία Εξ επαφής Δερματίτιδας(ACD).

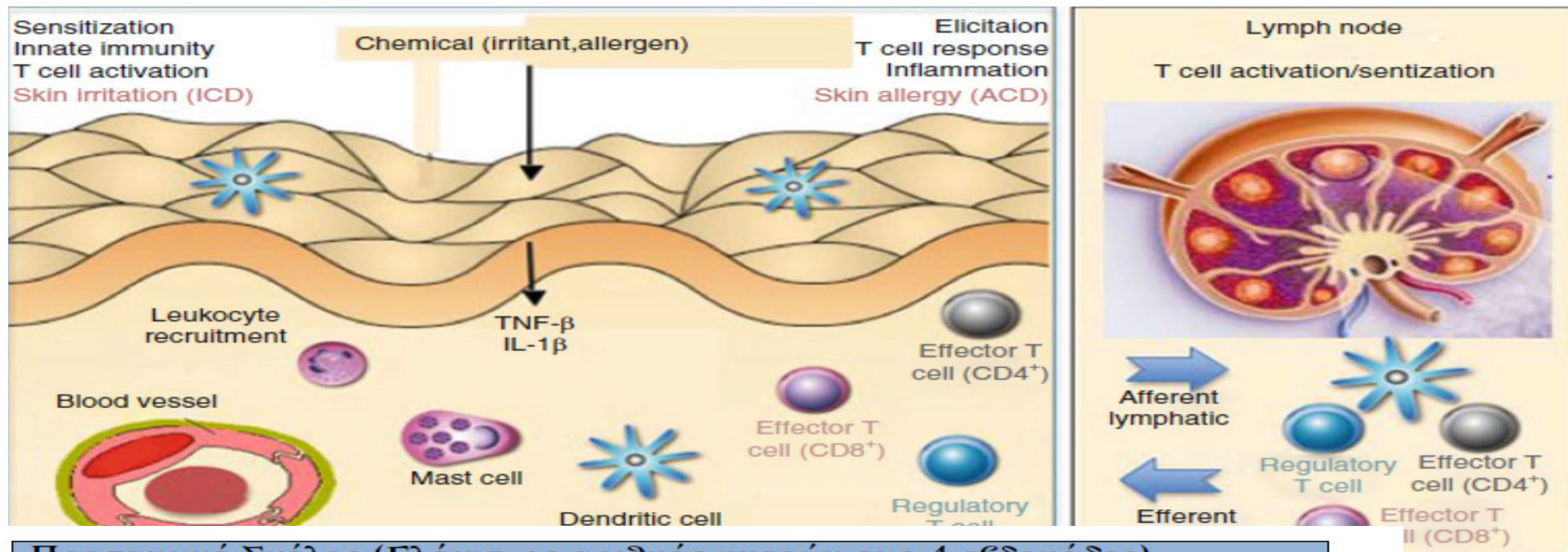
Παθοφυσιολογία Εξ επαφής Δερματίτιδας(ICD and ACD).

2 φάσεις:

- Φάση ευαισθητοποίησης
- Φάση έκλυσης (επανεκθεση, μετά από 48-72 ώρες)

Παθοφυσιολογία Εξ επαφής Δερματίτιδας(ACD).

Προσαγωγό Σκέλος (Ελάχιστος αριθμός ημερών-εως 4 εβδομάδες)

1. Σύνδεση αλλεργιογόνου με υποδοχείς επιφανείας του δέρματος.
2. Αναγνώριση του τροποποιημένου από κύτταρα *Langerhans* (Lcs) αλλεργιογόνου, από ειδικά T-λεμφοκύτταρα.
3. Πολλαπλασιασμός των ειδικών T-λεμφοκυττάρων.
4. Διασπορά ειδικών T-λεμφοκυττάρων στην κυκλοφορία

Απαγωγό Σκέλος (1-3 ημέρες)

1. Άδροιση ειδικών T-λεμφοκυττάρων (effectors) και Lcs στο σημείο πρόκλησης(δέρμα)

Πίνακας 2. Οι εμπλεκόμενοι παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί στην αλλεργική και ερεθιστική δερματίτιδα εξ' επαφής (25).

ΑΛΛΕΡΓΙΚΗ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΣ (ΑΔΕ)

Στάδιο 1

Τα δερματικά σημεία παραμένουν εντοπισμένα στις θέσεις όπου δρα το αλλεργιογόνο.

Στάδιο 2

Πρόκειται για περιοχική διασπορά των αντίστοιχων συμπτωμάτων διαμέσου της λεμφικής κυκλοφορίας πέραν της θέσεως όπου δρουν τα αντίστοιχα αλλεργιογόνα.

Στάδιο 3

Περιλαμβάνει την αιματογενή διασπορά (Στάδιο 3α) της αλλεργικής δερματίτιδας εξ επαφής ή τη συστηματική ενεργοποίηση του νοσήματος (Στάδιο 3β).

Fig. 5. Severe allergic contact dermatitis from colophonium in a Chinese balsam. (Courtesy of A. Goossens)

Baboon syndrome – balsam of Peru ευαισθητοποιημένος ασθενής

Εξ επαφής Δερματίτιδα-εξωγενής δερματίτιδα

Εξ επαφής Δερματίτιδα-εξωγενής δερματίτιδα

Κλινική εικόνα αλλεργικής δερματίτιδας εξ επαφής σε συνήθεις ανατομικές εντοπίσεις με διαφορετικά χημικά.

- a. Βαφή τρίχας στα φρυδια
- b. Βαφή τρίχας στο τριχωτο κεφαλής
- c. Άρωμα σε μακιγιάζ (κραγιόν)
- d. Αντιδραση σε αφρό ξυρίσματος
- e. Chromium σε καρπιαία περιχειρίδα
- f. p-phenylenediamine σε ημομόνιμο τατουάζ χεριός
- g. Άκρα χείρα ευαισθητοποίηση στο ελαστικό των γαντιών
- h. Άκρα χείρα ευαισθητοποίηση στο υλικό λευκού σφραγίσματος
- i. Άκρα χείρα με φωτο-ερεθιστική αντίδραση στο χυμό κίτρου.

- Scheinman P. et al. Nature reviews 2021
- Hinton, A. N. & Goldminz, A. Dermatol. Clin. 38, 165–175 (2020).

Αλλεργική δερματίτις κεφαλής

- ❑ Συχνότερες θέσεις (οφθαλμοί, χείλη, τριχωτό κεφαλής, στοματική κοιλότητα)
- ❑ Ευαισθητοποίηση στα μέταλλα-νικέλιο (γυαλιά, έργασίες οδόντων), αρώματα, συντηρητικά, έκδοχα, βαφές
- ❑ Πηγές προϊόντα υγιεινής, κοσμετολογίας, φάρμακα χρ.παθήσεων

Αλλεργική δερματίτις άκρων

- ❑ Συχνότερες θέσεις δάκτυλα, παλάμες, πέλματα
- ❑ Ευαισθητοποίηση στο μέταλλα (νικέλιο), ελαστικά, συντηρητικά, βαφές
- ❑ Πηγές προϊόντα καθαρισμού, περιποίησης, επαγγελματική έκθεση, χρόνια νοσήματα, ένδυση-υποδήματα

Κάτω άκρα

- ❑ Θέση: μηροί, κνήμες, πέλματα
- ❑ Αλλεργιογόνα: μέταλλα, ελαστικά, βαφές υφασμάτων/δέρματος, αντιβιοτικά, συντηρητικά
- ❑ Πηγές: υλικά κατασκευής παπουτσιών, ρουχισμός, χρόνια νοσήματα-αγωγή

Αλλεργική δερματίτις τραχήλου/κορμού

- ❑ Συχνότερες θέσεις τράχηλος, στέρνο, μασχάλες, περιομφάλια
- ❑ Ευαισθητοποίηση στο βαφές, μέταλλα, ελαστικά, αρώματα, συντηρητικά, έκδοχα
- ❑ Πηγές προϊόντα υγιεινής, ένδυσης, φάρμακα χρ.παθήσεων

Εντόπιση Δερματίτιδας	Συνήδη αλλεργιογόνα	Συνήδεις πηγές προέλευσης
Χείλη	Nickel, fragrance mix I & II, Myroxylon Pereirae/BOP	Οδοντόκρεμα, ενυδατικά χειλιών, καλλυντικά και είδη περιποίησης
Οφθαλμοί	Nickel, BOP, formaldehyde	Σαμπουάν, μαλακτικά, σαπούνια χεριών, ενυδατικά και καλλυντικά χεριών
Πρόσωπο	Nickel, kathon, fragrance	Περιφερικό πρόσωπο: Σαμπουάν, μαλακτικά, καθαριστικά προσώπου Κεντρικό πρόσωπο: make-up, ενυδατικά, γάντια, φάρμακα
Χέρια	Nickel, rubber components (thiuram mix, PPD mix, carba mix, MBT mix)	Προϊόντα περιποίησης μαλλιών: σαπούνια και ενυδατικά χεριών, φάρμακα, γάντια
Πόδια	Rubber components	Τοπικά φάρμακα και καλλυντικά περιποίησης ποδιών, αθλητικά παπούτσια
Μασχάλες	Fragrance mix I & II, preservatives	Ξυριστικά είδη, αντιφιδρωτικά και αποσμητικά
Λαιμός	Nickel, fragrance mix, BOP, PPD (hair dye), glyceryl thioglycolate (permanent wave solutions), tosylamide,/formaldehyde resin (nail enamel products)	Μεταφορά από προϊόντα μαλλιών και προσώπου, ή εξωγενής μεταφορά δια μέσου των χεριών (προϊόντα νυχιών) και Nickel Sulphate από τα κοσμήματα και αρώματα

Διαγνωστική προσέγγιση

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ: δερματικά νοσήματα όπως έκζεμα χεριών, ατοπική δερματίτιδα, ψωρίαση

ΕΚΘΕΣΗ: επαγγελματική, ατομικές συνήθειες

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ: μορφολογία (εντόπιση, έκταση, υπερκεράτωση, φυσαλλίδες), έκταση.

IN VIVO ΕΛΕΓΧΟΣ: **Patch test, Prick test**
έλεγχος ερεθιστικότητας

ΒΙΟΨΙΑ

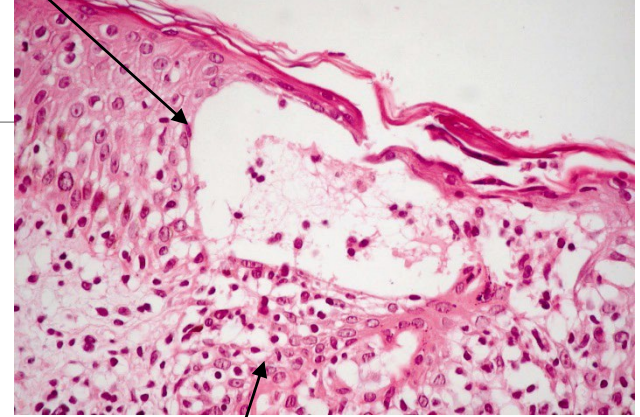
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ : ολική Ig E, άμεσος αναζήτηση για κόκκους, μύκητες, άκαρι

ΙΣΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

Σημαντικά ευρήματα στην ιστολογική εικόνα:

- ❑ σπογγίωση οίδημα μεταξύ των κυττάρων της επιδερμίδας (δίνουν την εικόνα σπόγγου /σφουγγαριού)
- ❑ διήθηση του ανώτερου τμήματος του χορίου από φλεγμονώδη κύτταρα
- ❑ Χρόνιο εκζεμα-υπερκεράτωση, παρακεράτωση, ακάνθωση

εστιακή σπογγίωση στην επιδερμίδα

λεμφοκυτταρική διήθηση άνω επίπεδα του χορίου

- ❑ Όχι παθογνωμονική πάντα
- ❑ Σημαντική για τη διάγνωση με αποκλεισμό άλλων παθήσεων όπως σπογγοειδούς μυκητίασης, ψωρίαση

ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Ερεθιστική δερματίτιδα εξ επαφής
- Ενδογενείς δερματίτιδες (ατοπική δερματίτιδα, σμηγματορροϊκή δερματίτιδα, νομισματοειδές έκζεμα, δυσιδρωσικό έκζεμα)
- Ψωρίαση
- σπογγοειδής μυκητίαση
- Επιπολής δερματομυκητιάσεις
- Φαρμακευτικό εξάνθημα

ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΔΔ-ΜΥΚΗΤΙΑΣΗ

ΔΔ-ΨΩΡΑ

ΔΔ-MF

ΔΔ-ΨΩΡΙΑΣΗ

- Κλινική εικόνα
- Αξιολόγηση της έκθεσης
- Patch test

Patch test θετικό

Photo-Patch test θετικό

Patch test αρνητικό

- Έκθεση σε αλλεργιογόνα συσχετιζομενα με την ευαισθητοποίηση (θετικό patch test)
- Η έκθεση μερικώς η πλήρως σχετίζεται με την ευαισθητοποίηση (θετικό patch test)
- Σποραδική σύνδεση της έκθεσης στο αλλεργιογόνο και της έξαρσης με την ευαισθητοποίηση (θετικό patch test)

Κλινική εικόνα συμβατή με φωτοδερματίτιδα

Ιστορικό επαφης με πρωτεΐνες (κυρίως τροφικές)

- Έκθεση σε ερεθιστικά
- Συσχέτιση της ερεθιστικότητας με κλινική εικόνα
- Πιθανή συσχέτιση

Τοπική έκθεση

Αερογενής έκθεση

Συστηματική έκθεση

PACD

PCD

ICD

ACD

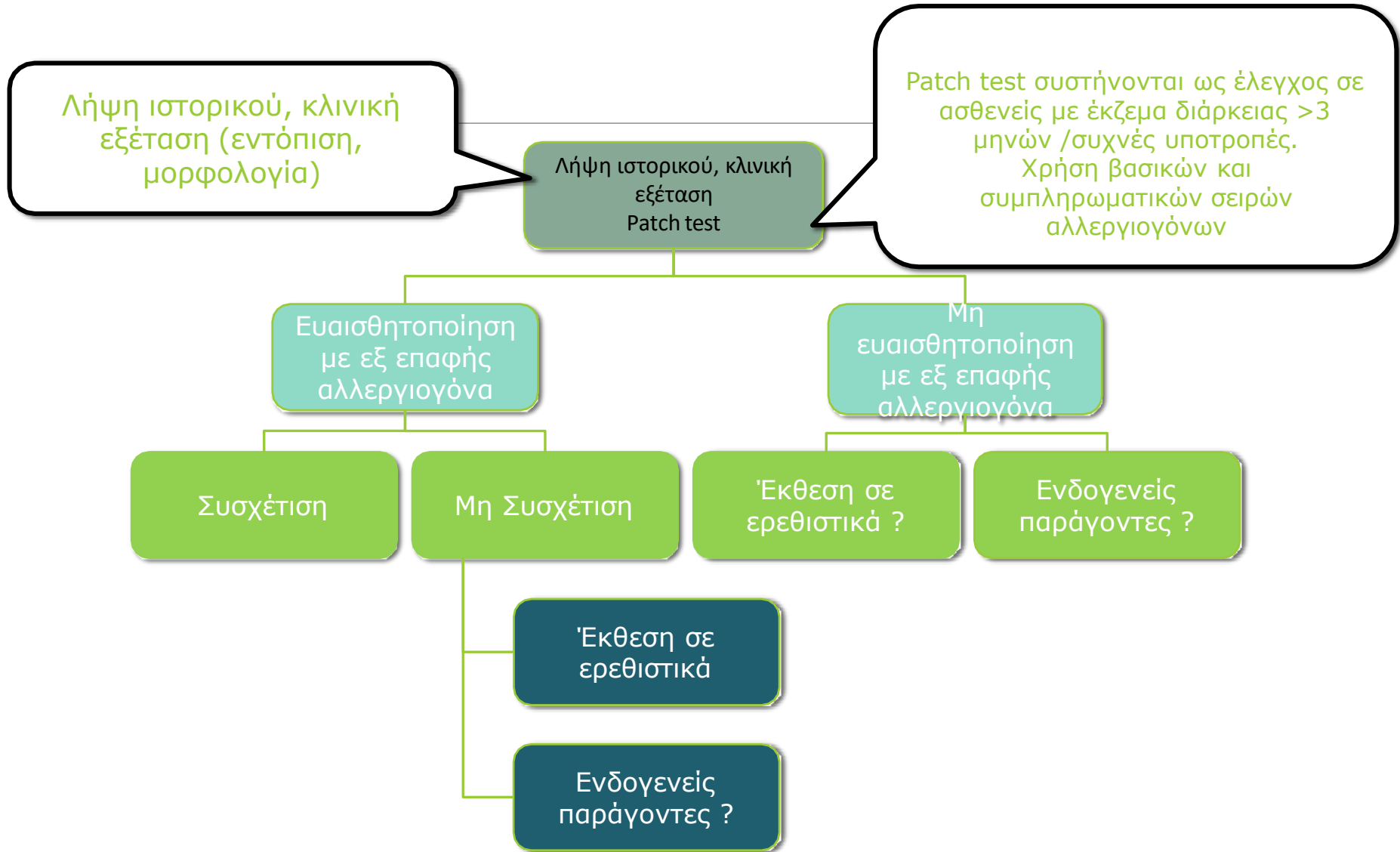
AIRBORNE ACD

SYSTEMIC ACD

allergic contact dermatitis (ACD), airborne ACD, systemic ACD, photoallergic contact dermatitis (PACD), protein contact dermatitis (PCD) and irritant contact dermatitis (ICD)

Διαγνωστικός αλγόριθμος δερματίτιδα εξ επαφής

ESCD guidelines: Diagnosis of hand eczema

Διαγνωστική προσέγγιση patch test

Ιστορική αναδρομή

- 1895 Josef Jadassohn
- Πατέρας των επιδερμικών δοκιμασιών
- πρόκληση αλλεργικής δερματίτιδας
- Ταυτοποίηση του υπεύθυνου αλλεργιογόνου

Αλλεργιογόνα-Βασική και ειδικές σειρές αλλεργιογονων

4350 χημικά

Κλινική εμπειρία και βιβλιογραφία και συσχετισμός κλινικής έκθεσης
 Πρόσθεση νέων και διατήρηση/απαλοιφή παλιών αλλεργιογόνων

				Baseline European	Κορτικοστεροειδή
				Έκδοχα	Αναλγητικά, αντιφλεγμονώδη
Antioxidants	Bakery	Corticosteroids	Cosmetics	Κομμωτών	Οφθαλμιατρικά
Cutting oils	Dental materials	Disinfectants	Epoxy	Μηχανικών	Μέταλλα
Fragrance, flavors	Hairdressing	Industrial biocides	Isocyanate	Εξ υποδημάτων	Φυτά
Medicaments	Metal compounds	Nails – artificial	Oil and cooling fluid	Πλαστικά, κόλλες	atopy
Photographic chemicals	Plants	Plastic and glues	Photoallergens	Οδοντιατρικά	Αντηλιακά
Printing	Preservatives	Rubber additives	Shoe	Αρτοποιιών	Φωτογραφικά
Textile colors and finish				Τυπογράφων	Φάρμακα
				Συντηρητικά	Βαφές υφασμάτων
				Καλλυντικά	Αρώματα
				Αντιβιοτικά	Ελαστικά
				Αντισηπτικά, αντιμυκητιασικά	

Αλλεργιογόνα

Ιδανική συγκέντρωση για τη διάγνωση: δεν προκαλεί ερεθισμό ή ενεργή ευαισθητοποίηση.

- Συγκέντρωση -δόση
- Φορέα
- Τοποθέτηση σε θήκηειδική του patch test και της ταινίας
- Έκθεση ικανού χρόνου(σηνηθως 24ωρες)

ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΑΛΛΕΡΓΙΟΓΟΝΩΝ

Αναλυτικό ιστορικό:

- Τρέχον επάγγελμα
- Προηγούμενα επαγγέλματα
- Ασχολίες, συνήθειες
- Λήψη φαρμάκων, τροφών
- Αρχική εντόπιση δερματίτιδας
- Ατομικό/οικογ. Ιστορικό ατοπίας
- Χρήση καλλυντικών

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ PATCH TESTS (ΑΠΟΛΥΤΕΣ)

Ασθενείς με έκζεμα

- Εντοπισμένο, γενικευμένο,
- Κάθε εντόπισης (αλλεργική εξ επαφής – ερεθιστική δερματίτις)
- Ατοπική δερματίτιδα
- Χρόνιο έκζεμα άλλου τύπου (*δυσιδρωσικό, σμηγμ/κή δερμ.κ.α*)
- Άτυπα χρόνια κνησμώδη εξανθήματα

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ PATCH TESTS (ΣΧΕΤΙΚΕΣ)

- Χρόνιες δερμ/θειες -τοπικών σκευασμάτων (παραδ.δερματίτις εκστάσεως, ψωρίαση)
- Φαρμακευτικά εξανθήματα (σταθερό φαρμακευτικό)
- Σπογγοειδής μυκητίαση (δερματικό T-Λεμφωμα)
- Επιδείνωση προϋπάρχουσας δερμ/θειας, όπως ψωρίαση
- Προ της εφαρμογής προσθετικών εργασιών (οδοντ/κών, ορθοπ/κών)

European baseline series (2019)

Compound	Concentration in investigator filled chambers	Mg per patch in pre-filled patch tests ^a	Type
Potassium dichromate	0.5 % pet	0.019	Metal
p-Phenylenediamine (PPD)	1.0 % pet	0.073	Dye
Thiuram mix	1.0 % pet	0.020	Rubber
Neomycin sulfate	20.0 % pet	0.19	Antibiotic
Cobalt(II)chloride hexahydrate	1.0 % pet	0.016	Metal
Benzocaine	5.0 % pet	NI	Local anesthetic
Nickel(II)sulfate hexahydrate	5.0 % pet	0.16	Metal
Clioquinol	5.0 % pet	Quinolin-mix 0.041	Antibiotic
Colophonium	20.0 % pet	0.69	Resin (glue)
Paraben mix	16.0 % pet	0.80	Biocide
N-Isopropyl-N-phenyl-4-phenylenediamine (IPPD)	0.1 % pet	Black rubber mix: 0.060	Black rubber
Lanolin alcohol	30.0 % pet	0.81	Wool oil
Mercapto mix	2.0 % pet	0.060	Rubber chemical
Epoxy resin, bisphenol A	1.0 % pet	0.041	Two component glue
Myroxylon pereirae resin	25.0 % pet	0.65	Fragrance/aroma
4-tert-Butylphenolformaldehyde resin (PTBP)	1.0 % pet	0.041	Glue
2-Mercaptobenzothiazole (MBT)	2.0 % pet	0.061	Rubber chemical
Formaldehyde	2.0 % aq	0.15	Biocide
Fragrance mix I	8.0 % pet	0.35	Fragrance
Sesquiterpene lactone mix	0.1 % pet	NI	Plant
Quaternium-15	1.0 % pet	0.081	Biocide
2-Methoxy-6-n-pentyl-4-benzoquinone (primin)	0.01 % pet	NI	Plant
Methylchloroisothiazolinone + methylisothiazolinone 3:1	0.02 % aq	0.0032	Biocide
Budesonide	0.01 % pet	0.0008	Corticosteroid
Tixocortol-21-pivalate	0.1 % pet	0.0024	Corticosteroid
Methyldibromo glutaronitrile	0.5 % pet	NI	Biocide
Fragrance mix II	14.0 % pet	NI	Fragrance
Hydroxyisohexylcyclohexene carboxaldehyde	5.0 % pet	NI	Fragrance
Methylisothiazolinone	0.2 % aq	NI	Biocide
Textile dye mix	6.6 % pet	NI	Dyes

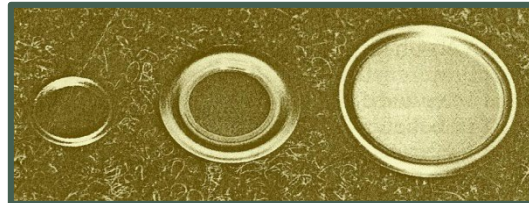
The European baseline series and recommended additions: 2023

TABLE 1 European baseline series: 2023

Compound	Concentration % (w/w) in pet except those in aqua ^a	Concentration in mg/cm ²
Potassium dichromate	0.5	0.2
p-Phenylenediamine	1.0	0.4
Thiuram mix	1.0	0.4
TMTM	0.25	0.1
TMTD	0.25	0.1
TETD	0.25	0.1
PTD	0.25	0.1
Neomycin sulphate	20.0	8.0
Cobalt chloride	1.0	0.4
Caine mix III	10.0	4.0
Benzocaine	5.0	2.0
Cinchocaine (dibucaine)	2.5	1.0
Tetracaine	2.5	1.0
Nickel sulphate	5.0	2.0
2-Hydroxyethyl methacrylate	2.0	0.8
Colophonium	20.0	8.0
Parabens	16.0	6.4
Methylparaben	4.0	1.6
Ethylparaben	4.0	1.6
Propylparaben	4.0	1.6
Butylparaben	4.0	1.6
N-Isopropyl-N'-phenyl-p-phenylenediamine	0.1	0.04
Lanolin (wool alcohols)	30.0	12.0
Mercapto mix	2.0	0.8
N-cyclohexylbenzothiazyl sulfenamide	0.5	0.2
Mercaptobenzothiazole	0.5	0.2
Dibenzothiazyl disulphide	0.5	0.2
Morpholinylmercaptobenzothiazole	0.5	0.2
Epoxy resin	1.0	0.4
Myroxylon pereirae	25.0	10.0
4-tert-Butylphenol formaldehyde resin	1.0	0.4
Mercaptobenzothiazole	2.0	0.8
Formaldehyde	2.0 ^b	0.6
Fragrance mix I	8.0	3.2
Cinnamyl alcohol	1.0	0.4
Cinnamal	1.0	0.4
Hydroxycitronellal	1.0	0.4
α-Amyl cinnamal	1.0	0.4
Geraniol	1.0	0.4
Eugenol	1.0	0.4
Isotegenol	1.0	0.4
Evernia prunastri (oakmoss absolute)	1.0	0.4
Sesquiterpene lactone mix	0.1	0.04
Alantolactone	0.033	0.013
Dehydrocostus lactone and costunolide	0.067	0.027

Compound	Concentration % (w/w) in pet except those in aqua ^a	Concentration in mg/cm ²
Sodium metabisulfite	1.0	0.4
Propolis	10	4.0
Methylchloroisothiazolinone (150 ppm) and methylisothiazolinone (50 ppm)	0.02 ^b	0.006
Budesonide	0.01	0.004
Tixocortol pivalate	0.1	0.04
Methylidibromo glutaronitrile	0.5	0.2
Fragrance mix II	14.0	5.6
Hydroxylisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde	2.5	1.0
Citral	1.0	0.4
Farnesol	2.5	1.0
Coumarin	2.5	1.0
Citronellol	0.5	0.2
α-hexyl cinnamal	5.0	2.0
Hydroxylisohexyl 3-cyclohexene carboxaldehyde	5.0	2.0
Methylisothiazolinone	0.20 ^b	0.06
Benzisothiazolinone	0.1	0.04
Textile dye mix	6.6	2.64
Disperse blue-35	1	0.4
Disperse yellow-3	1	0.4
Disperse orange-1	1	0.4
Disperse orange-3	1	0.4
Disperse red-1	1	0.4
Disperse red-17	1	0.4
Disperse blue-106	0.3	0.12
Disperse blue-124	0.3	0.12
Decyl glucoside	5.0	2.0

Τοποθέτηση στο άνω μέρος της πλάτης σε άτριχο υγιές δέρμα
Τοποθέτηση στο άνω μέρος της πλάτης σε άτριχο υγιές δέρμα

Αξιολόγηση των επιδερμικών δοκιμασιών

Χρόνος έκθεσης

48 ώρες

Ανάγνωση

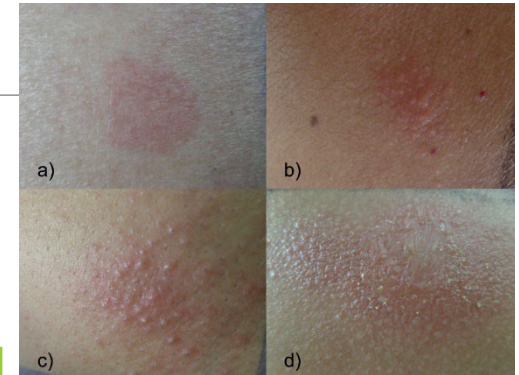
48 ώρες	(30'-60' μετά την αφαίρεση των ταινιών) Ερεθιστικές απαντήσεις
72-96 ώρες	Αύξηση αλλεργικών και εξασθένηση ερεθιστικών απαντήσεων
7 ημέρες	(έλεγχος από ασθενή)

Ανάγνωση και αξιολόγηση των επιδερμικών δοκιμασιών

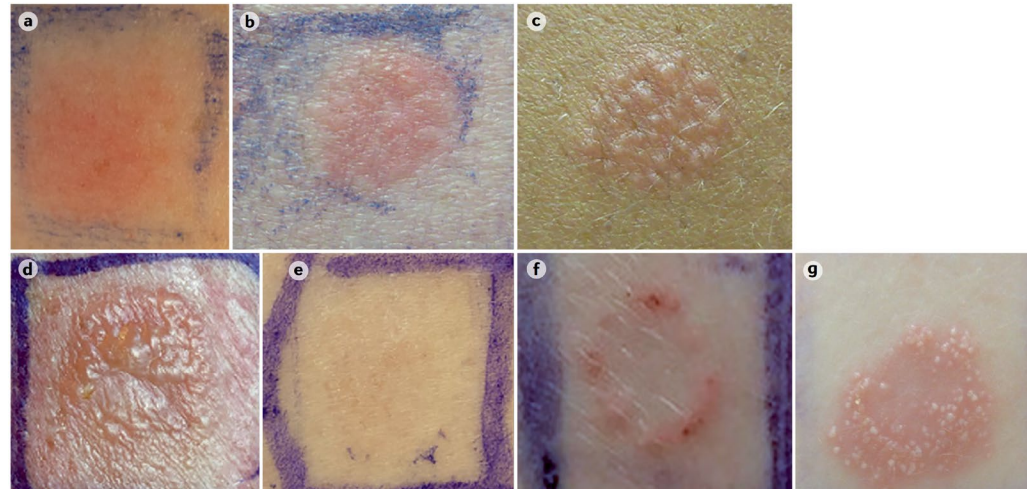
Αναφορά των αντιδράσεων της δοκιμασίας

Η πιο συχνή μέθοδος είναι της ICDRG

? +	Αμφίβολη αντίδραση Μόνο ήπιο ερύθημα
+	Ασθενώς θετική αντίδραση :ερύθημα ομογενές, διήθηση, πιθανή βλατίδα
++	Έντονη θετική αντίδραση :ερύθημα, διήθηση, φυσαλίδες
+++	Εξαιρετικά θετική αντίδραση : έντονο ερύθημα, διήθηση, συρρέουσες φυσαλίδες-πομφόλυγα
-	Αρνητική αντίδραση
IR	Ερεθιστική αντίδραση διαφόρων τύπων
NT	Δεν ελέγχθηκε

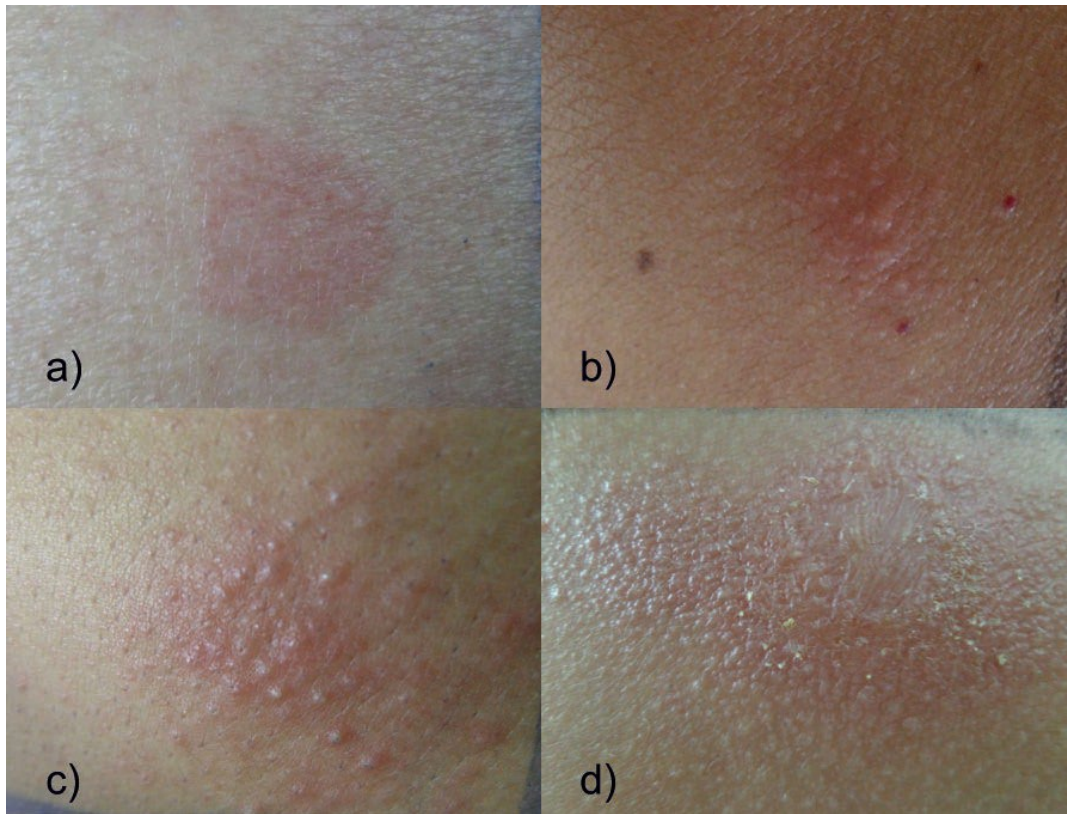

Ανάγνωση και αξιολόγηση των επιδερμικών δοκιμασιών

? +	Αμφίβολη αντίδραση Μόνο ήπιο ερύθημα
+	Ασθενώς θετική αντίδραση :ερύθημα ομογενές, διήθηση, πιθανή βλατίδα
++	Έντονη θετική αντίδραση :ερύθημα, διήθηση, φυσαλίδες
+++	Εξαιρετικά θετική αντίδραση : έντονο ερύθημα, διήθηση, συρρέουσες φυσαλίδες-πομφόλυγα
-	Αρνητική αντίδραση
IR	Ερεθιστική αντίδραση διαφόρων τύπων
NT	Δεν ελέγχθηκε

Αλλεργικές αντιδράσεις στα patch test

a) +

b) ++

c) ++

d) +++

**« Δεν υπάρχουν μορφολογικά στοιχεία που διαχωρίζουν
μία ήπια ερεθιστική από μία ήπια αλλεργική αντίδραση »**

Al. Fisher

Συνιστάται **επανάληψη** σε μεγαλύτερη ποσότητα,
ή και συγκέντρωση

Συχνότερης εμφάνισης αλλεργιογόνα

Nickel Sulfate

Μέταλλο –το συχνότερο αλλεργιογόνο

PPD

Αρωματική αμίνη- Συχνότητα θετικών αντιδράσεων~ 4%

Πηγή ευαισθητοποίησης : συστατικό μόνιμων τριχοβαφών

Fragrance mix I

Αρώματα –το συχνότερο αλλεργιογόνο ~5-12%

Πηγή ευαισθητοποίησης : καλλυντικά και πολλά προϊόντα

Καλλυντικά συντρόφων , σκύλων, φίλων κλπ

Balsam of Peru

Αρωματική ρητίνη -Συχνότητα θετικών αντιδράσεων ~ 6%

Πηγή ευαισθητοποίησης : στοματική υγιεινή, ποτά , φαγητά, αρώματα, καλλυντικά

Θεραπευτική προσέγγιση

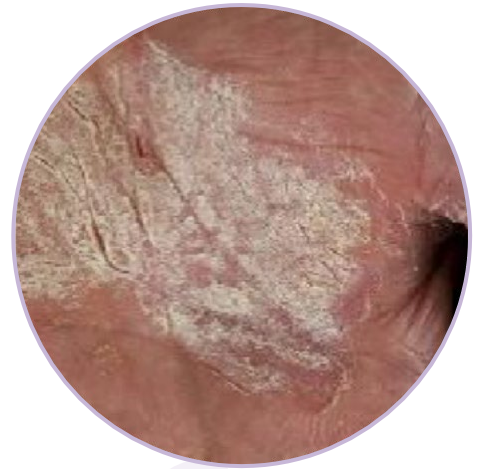
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ – ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Έλεγχος σημείων και συμπτωμάτων νόσου
- Ελαχιστοποίηση της διάρκειας του επεισοδίου και πρόληψη υποτροπής

Πριν

Μετά

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΔΕΡΜΑΤΙΤΙΔΑΣ ΕΞ ΕΠΑΦΗΣ

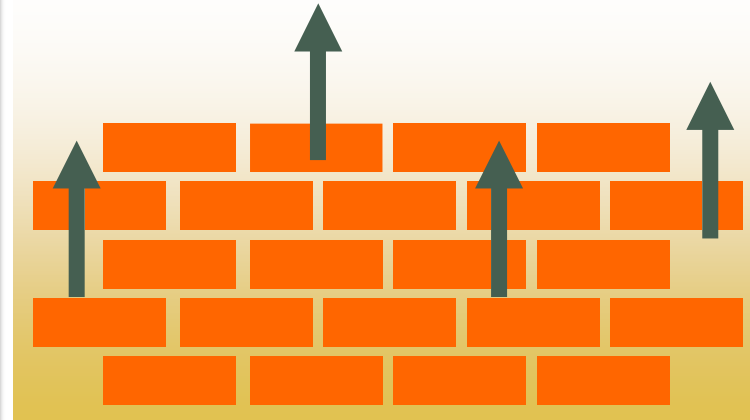
- αναζήτηση του αιτίου (ιστορικό, τεστ patch)
- αποφυγή του αιτίου
- αποφυγή των ερεθιστικών παραγόντων (*χημικοί, μηχανικοί*)
- τοπική αγωγή
- συστηματική αγωγή

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ -ΕΝΥΔΑΤΩΣΗ.

Συνίσταται αποφυγή ερεθιστικών

- Σαπούνια-απορρυπαντικά
- Καλλυντικά με αλκοόλ ή στυπτικά
- Ρούχα που ερεθίζουν (μάλλινα- συνθετικά)
- Εφίδρωση
- Χημικά
- Καπνός-ρύποι

ΘΕΡΑΠΕΙΑ- ΠΡΟΛΗΨΗ

Μεμονωμένα μέτρα προστασίας

Προστατευτικά ρούχα και γάντια

- Τα γάντια είναι η πιο κοινή προστασία για ΕΔΕ των χεριών.
- Γάντια LATEX /βινυλίου
- Στον επαγγελματικό χώρο, ο τύπος του γαντιού που προτιμάται εξαρτάται από τη φύση των χημικών ουσιών στις οποίες εκτίθεται ο εργαζόμενος.
- Η χρήση ορισμένων γαντιών μπορεί επίσης να συμβάλει σε αυξημένο κίνδυνο ανάπτυξης δερματίτιδας.

ΤΟΠΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

- ❑ τοπικά ενυδατικά/μαλακτικά (emollients) (χρήσιμα κατά ξηρότητας, στην αποκατάσταση του φραγμού του δέρματος και των ρωγμών)
- ❑ ήπια καθαριστικά του δέρματος
- ❑ τοπικά κορτικοστεροειδή
- ❑ τοπικοί αναστολείς καλσινευρίνης (tacrolimus, pimecrolimus)– θεραπεία συντήρησης
- ❑ Τοπικοί αναστολείς φωσφοδιεστεράσης-4 (crisabolole)

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΤΟΠΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ενυδατικά- μαλακτικά

Κορτικοειδή (μέτριας και ισχυρής δράσης)

Τοπικά ανοσοτροποποιητικά (pimecrolimus/tacrolimus) 2^{ης} γραμμής

Τοπικοί αναστολείς φωσφοδιεστεράσης-4 (crisaborole)

Ρετινοειδή

ΦΩΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

UVA, UVB (εως διάστημα 10 εβδομάδων, ως 2ης γραμμής προσέγγιση επί μη ανταπόκρισης στην 1^η ισχυρά κορτικοειδή)

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Αντιισταμινικά (επικουρικά)
- Κορτικοειδή
- Ασιτρετίνη
- Αλιτρετινοΐνη
- Κυκλοσπορίνη
- Dupilumab

Τοπική θεραπεία με μέτρια ή ισχυρά κορτικοστεροειδή

- Επανεκτίμηση σε 4 εβδομάδες

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ-ήπια βαρύτητα

- Τοπική αγωγή κυρίως
- Ενυδατικά- μαλακτικά
- Κορτικοειδή (μέτριας και ισχυρής δράσης)
- Τοπικά ανοσοτροποποιητικά (pimecrolimus/tacrolimus) 2ης γραμμής
- Τοπικοί αναστολείς φωσφοδιεστεράσης-4 (crisaborole)
- Αποφυγή αεροαλλεργιογόνων
- Εναλλακτικά UV -φωτοθεραπεία

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ-μέτρια προς σοβαρή βαρύτητα

- Τοπική αγωγή
- Αποφυγή αεροαλλεργιογόνων
- Έλεγχος εμφυτεύσιμων αλλεργιογόνων
- Φωτοθεραπεία UVA/B
- Προσθήκη συστηματικής αγωγής
 - Αντιισταμινικά (επικουρικά)
 - Κορτικοειδή
 - Ασιτρετίνη
 - Αλιτρετινοΐνη
 - Κυκλοσπορίνη
 - Dupilumab

ΠΡΟΓΝΩΣΗ

- Πορεία με εξάρσεις και υφέσεις, αυξημένη εφόσον εντοπιστεί αλλεργιογόνο συνδεδεμένο με την κλινική εικόνα
- Οξεία δερματίτιδα: η πρόγνωση συνήθως είναι καλή (αποφυγή ερεθιστικότητας, ταυτοποίηση του υπευθ.αλλεργιογόνου)
- Χρόνια δερματίτιδα: η πρόγνωση φτωχή. Η πορεία της νόσου είναι μακρόχρονη με υφέσεις και εξάρσεις λόγω των πολλών εξωγενών παραγόντων (συχνά συνύπαρξη ερεθιστικής εξ επαφής, ιστορικό ατοπίας, επαγγ.έκθεση)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η δερματίτιδα εξ επαφής (εξωγενής δερματίτιδα) αποτελεί νόσημα με ανάγκη μακροπρόθεσμης διαχείρισης
- Χαρακτηρίζεται από μακρά διάρκεια, με εξάρσεις και υφέσεις
- Κατάλληλος εργαστηριακός έλεγχος με in vivo και in vitro δοκιμασίες (patch, prick test)
- Απαιτεί τον αποκλεισμό κοινών νοσημάτων όπως η ατοπική δερματίτιδα (ενδογενής δερματίτιδα) ψωρίαση, μυκητίαση, ψώρα, ομαλός λειχήνας κ.α.

Ευχαριστώ